

กลุ่มอาการอวัยวะภายในสลับข้าง (Heterotaxy Syndrome)

ข้อมูลสำหรับผู้ป่วย – สิ่งที่คุณควรรู้และควรถาม

กลุ่มอาการอวัยวะภายในสลับข้างคืออะไร?

กลุ่มอาการอวัยวะภายในสลับข้าง หรือกลุ่มอาการเฮเทอโรแทกซี เป็นภาวะที่อวัยวะในช่องอกและช่องท้องมีการจัดวางตำแหน่งที่แตกต่างไปจากปกติ โดยทั่วไป หัวใจและกระเพาะอาหาร จะอยู่ข้างใดข้างหนึ่งของร่างกาย หากอวัยวะเหล่านี้ไม่ได้อยู่ในในข้างปกติที่ควรจะเป็น อาจเป็นไปได้ว่ามีกลุ่มอาการอวัยวะภายในสลับข้าง นอกจากนี้ ยังอาจเรียกภาวะนี้ด้วยคำอื่น เช่น ภาวะหัวใจห้องบนเป็นข้างซ้ายเหมือนกันสองห้อง (left atrial isomerism) และหัวใจห้องบนเป็นข้างขวาเหมือนกันสองห้อง (right atrial isomerism) หรือภาวะมีม้ามหลายก้อน (polysplenia) และภาวะไม่มีม้าม (asplenia)

ความผิดปกติที่พบในกลุ่มอาการอวัยวะภายในสลับข้างนั้นมีความแปรปรวน ซึ่งอาจรวมถึงความผิดปกติของโครงสร้างหัวใจ ความผิดปกติของอวัยวะในช่องท้อง และความผิดปกติของระบบไฟฟ้าหัวใจ ทารกบางรายอาจมีปัญหารุนแรงหลายอย่าง ขณะที่บางรายอาจมีปัญหาน้อยเพียงเล็กน้อย แพทย์จะอธิบายถึงความผิดปกติที่จำเพาะสำหรับทารกของคุณได้

เกิดขึ้นได้อย่างไร?

ในช่วงแรกของการพัฒนาการของทารกในครรภ์ ร่างกายจะจัดระเบียบอวัยวะและโครงสร้างต่าง ๆ ให้อยู่ในตำแหน่งที่เหมาะสม โดยบางอวัยวะจะอยู่ข้างซ้ายและบางอวัยวะจะอยู่ข้างขวา หัวใจก็มีการพัฒนาโดยที่โครงสร้างบางส่วนอยู่ข้างซ้ายและบางส่วนอยู่ข้างขวา อย่างไรก็ตาม ในกรณีที่เป็นกลุ่มอาการอวัยวะภายในสลับข้าง จะมีความผิดปกติในการจัดวางอวัยวะตั้งแต่วัยแรก ๆ ซึ่งมักเกิดในช่วงก่อน 3 สัปดาห์แรกของการตั้งครรภ์

สาเหตุคืออะไร?

ส่วนใหญ่ยังไม่พบสาเหตุที่ชัดเจน แต่บางรายอาจเกี่ยวข้องกับปัจจัยทางพันธุกรรม การควบคุมโรคเบาหวานของมารดาที่ไม่ดีทั้งในช่วงก่อนและระยะแรกของการตั้งครรภ์ การได้รับยาหรือสารเสพติดบางชนิด เช่น โคเคน

ควรทำการตรวจเพิ่มเติมหรือไม่?

แพทย์อาจแนะนำการตรวจเพิ่มเติม เช่น:

- การตรวจอัลตราซาวด์ทารกในครรภ์อย่างละเอียดเพื่อตรวจหาความผิดปกติของอวัยวะอื่นร่วมด้วย
- การตรวจอัลตราซาวด์หัวใจทารกในครรภ์อย่างละเอียด (fetal echocardiography) และปรึกษากุมารแพทย์โรคหัวใจเพื่อประเมินโครงสร้างหัวใจของทารกในครรภ์ และให้คำปรึกษาเกี่ยวกับแนวทางการดูแลรักษา
- ปรึกษาผู้เชี่ยวชาญด้านพันธุศาสตร์ และ/หรือ การตรวจทางพันธุกรรม
- อาจแนะนำการตรวจเอ็มอาร์ไอ (MRI) ทารกในครรภ์

ควรเฝ้าระวังอะไรระหว่างการตั้งครรภ์?

กลุ่มอาการอวัยวะภายในสลับข้าง (Heterotaxy Syndrome)

ข้อมูลสำหรับผู้ป่วย – สิ่งที่คุณควรรู้และควรถาม

หากสงสัยว่าทารกมีกลุ่มอาการอวัยวะภายในสลับข้าง คุณจะได้รับการดูแลโดยแพทย์เวชศาสตร์มารดาและทารกในครรภ์ (MFM) ซึ่งเป็นผู้ดูแลการตั้งครรภ์ที่มีความเสี่ยงสูง คุณจะได้รับการตรวจอัลตราซาวด์ติดตามอย่างใกล้ชิดเพื่อตรวจสอบการเจริญเติบโตและสุขภาพของทารก หากทารกมีความผิดปกติของหัวใจ กุมารแพทย์โรคหัวใจมักจะร่วมติดตามทารกอย่างสม่ำเสมอตลอดการตั้งครรภ์

จะเกิดอะไรขึ้นหลังคลอด?

ทารกหลายรายจำเป็นต้องคลอดที่ศูนย์การแพทย์ระดับตติยภูมิ (tertiary care center) หรือโรงพยาบาลที่ดูแลการตั้งครรภ์ที่มีความเสี่ยงสูง ซึ่งมีกุมารแพทย์ทารกแรกเกิด และกุมารแพทย์โรคหัวใจ ทารกหลังคลอดส่วนใหญ่จะต้องได้รับการตรวจเพิ่มเติมเพื่อตรวจสอบหัวใจและอวัยวะอื่น ๆ รวมถึงการตรวจอัลตราซาวด์ การตรวจเอคโคหัวใจ (neonatal echocardiogram) และการตรวจเอกซเรย์ ทารกบางรายที่มีความผิดปกติของหัวใจแต่กำเนิดอาจจำเป็นต้องได้รับการผ่าตัดหัวใจ ทารกบางรายอาจได้รับยาปฏิชีวนะเพื่อป้องกันการติดเชื้อหากพบว่ามีปัญหาเกี่ยวกับม้าม

จะเกิดขึ้นอีกหรือไม่?

โอกาสเกิดซ้ำในการตั้งครรภ์ครั้งถัดไปนั้นค่อนข้างต่ำ อย่างไรก็ตาม หากพบสาเหตุทางพันธุกรรม ผู้เชี่ยวชาญด้านพันธุศาสตร์สามารถให้ข้อมูลเกี่ยวกับความเสี่ยงในการเกิดซ้ำได้

จะป้องกันภาวะนี้ได้อย่างไร?

หากคุณเป็นเบาหวาน ควรควบคุมระดับน้ำตาลในเลือดให้ดีตั้งแต่ก่อนการตั้งครรภ์ ควรปรึกษาแพทย์เกี่ยวกับการใช้ยาใด ๆ ทั้งก่อนและระหว่างตั้งครรภ์เพื่อให้แน่ใจว่ายาก็ใช้ปลอดภัยต่อทารก แนะนำให้ปรึกษาแพทย์เวชศาสตร์มารดาและทารกในครรภ์ (MFM) ก่อนวางแผนการตั้งครรภ์ครั้งต่อไป เพื่อประเมินปัจจัยเสี่ยงที่อาจมีผลต่อการตั้งครรภ์และสุขภาพของทารก

คำถามอื่น ๆ ที่ควรถาม?

- ทีมแพทย์ที่ดูแลทารกหลังคลอดมีใครบ้าง?
- ทารกจำเป็นต้องผ่าตัดหลังคลอดหรือไม่? เป็นการผ่าตัดแบบไหน? และผ่าตัดเมื่อไหร่?
- ควรคาดหวังอะไรบ้างในช่วงเดือนแรกหลังคลอดและเมื่อลูกเติบโตขึ้น?

ข้อสงวนสิทธิ์:

เนื้อหาใน [แผ่นพับนี้/เว็บไซต์ของเรา] จัดทำขึ้นเพื่อให้ข้อมูลทั่วไปเท่านั้น ไม่ได้มีเจตนาที่จะเป็นคำแนะนำทางการแพทย์ที่คุณควรรีดยึดถือ คุณต้องขอรับคำแนะนำทางการแพทย์จากผู้เชี่ยวชาญหรือแพทย์เฉพาะทางที่เกี่ยวข้องกับสถานการณ์เฉพาะของคุณ ก่อนที่จะดำเนินการหรือตัดสินใจดำเนินการใด ๆ ตามเนื้อหาใน [แผ่นพับนี้/เว็บไซต์ของเรา] แม้ว่าเราจะพยายามปรับปรุงข้อมูลใน [แผ่นพับ/เว็บไซต์ของเรา] เราไม่ได้ให้การรับรอง การประกัน หรือการค้ำประกันใด ๆ ไม่ว่าจะโดยชัดแจ้งหรือโดยนัยว่าเนื้อหาใน [แผ่นพับ/เว็บไซต์ของเรา] มีความถูกต้อง ครบถ้วน หรือเป็นข้อมูลล่าสุด

ปรับปรุงล่าสุด : กรกฎาคม 2023